No. 38. 1837.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Nieuws- COURANT. Wetenschappelijk Blad.

Dingsdag 14 Februarij.

FRANKRIJK

Parijs, den 11den Februarij.

Aan den twist tusschen den maarschalk *Clausel* en den heer *Thiers* is een einde gekomen door tusschenkomst van de heeren *Odilon Barrot*, *Maugrin*, *Thiers* en *Gantemon*. Deze hebben zich vereenigd, om bij den een aan te houden, dat hij op geen verder antwoord aandroog, en bij den ander dat deze geen wederantwoord gaf, daargelaten dat zich als eene staatkundige, en niet als eene personele kwestie moest beschouwd worden.

De maarschalk *Clausel* heeft zich den 9den voor het eerst in de kamer van afgevaardigden vertoond; waar de discussien over de wet op de gemeente-besturen werden voortgezet.

De wet op de verschillende regtsbedeeling werd in *la Paix* van den 10den verdedigd, maar ten slotte gezegd, dat het nog beter was, dat zoowel burgers als militairen voor den krijgsraad betrokken werden.

— Het schijnt nu zeker dat de maarschalk *Soult* geen deel van het ministerie zal uitmaken. De maarschalk stelde van zijn kant tot voorwaarde, dat de wet omtrent de regtspleging en die van aangifte ingetrokken werden, en bij met de oorlogsportefeuille ook het presidentschap kreeg. De ministers *Molé* en *Guizot* hadden ook hunne voorwaarden, en daar men zich alzoo niet kon verstaan, zijn de onderhandelingen afgebroken. Nu schijnt de generaal *Bernard* voorloopig in het ministerie te zullen blijven tot na de aanneming der wetten, welker terugneming de heer *Soult* verlangde, waarna men waarschijnlijk de onderhandelingen weder zal aanknoopen, aangezien de doctrinaire leden van het ministerie den maarschalk in het bestuur gaarne als collega zien, om hun aanzien bij het leger meer te verhoogen.

— Gisteren werd er gesproken van tijdingen ontvangen uit 's Hage en Berlijn, betrekkelijk de hollandsch-belgische kwestie. Zoo men zeide, betrof het eene nota of acte van de russische zijde, welke het pruisisch kabinet verzocht dat door het onze wierd in overweging genomen en die betrekking had op de schadeloosstelling aan Holland uit te keeren, voor den afstand door dit rijk van een deel zijner kolonien aan Engeland gedaan, tijdens de oprigting van het koningrijk der Nederlanden, en die een bedrag van 5 à 6 millioenen zou beloopen. De belgische gezant, *le Hon*, was, op het hooren dier tijding, in allerijl naar den heer *Molé* gesneld, welke even te voren de bewuste depeches van onzen gezant te Berlijn, *Bresson*, met de russische nota ontvangen had.

— Het *Journal des Debats* behelst heden een artikel over de in beslag neming van het britsche schip *Vixen* door de russische autoriteiten. Het berispt den toon der *Augsburgsche Zeitung*, die in een artikel gezegd had dat Engeland van de zaak veel ophef maken zou, maar toch niets uitrigten; evenwel, ook het *Journal* gelooft niet dat Engeland het tot daadzaken zal laten komen, maar meent dat het zal zwichten, niet voor bedreigingen, maar voor het regt, daar het eene bewezene daadzaak was, dat het bedoeld britsch vaartuig de russische blokkade op de kusten van Circassie geschonden had. De geheele kwestie was overigens daarin gelegen, of gelijk het Petersburger Journal beweert, de blokade der Circassische kust legaal is publiek gemaakt. Dit was eene daadzaak die door de nota's en diplomatieke mededeeling moest uitgemaakt worden, maar geen reden voor eenen oorlog was. De zaak zou intusschen dit gevolg hebben, dat de algemeene aandacht op nieuw op de zaken van het Oosten gevestigd wierd.

— Voor eenige dagen verspreidde zich het gerucht, dat er eene toenadering tusschen de heeren *Guizot* en *Thiers* had plaats gehad. Sedert is het gebleken dat zij elkander bij den heer *Bertin de Veaux* toevalligerwijze hadden ontmoet. Sedert de jongste tusschen die beide staatsmannen, bij de discussie van het adres gerezen geschillen, geeft de laatste hoog op, dat hij niet meer in het ministerie zou willen treden, ten zij hij de zekerheid had bekomen, zoo als hij uit noemt, te bevrijden van de banden die deszelfs bewegingen hinderen, en deszelfs onafhankelijkheid te verzekeren.

— Op het oogenblik dat iedereen spreekt van den heer *Fonfrede* en deszelfs eigendunk om eene zoogenaamde gouvernementale drukpers op te rigten uit de overblijfselen van de ministeriele en ondersteunde drukpers, leest men heden niet zonder bevreemding in de dagbladen van Lyon, „dat aan den heer *Fonfrede*, gestel toegewijd verdediger der doctrinaire partij en verklaarde vijand van de kamer der gedeputeerden en van derzelver president, een jaarlijks pensioen van 12,000 fr. is toegelegd." Zulks is te meer in het oog vallende, daar juist heden de gemelde *Fonfrede* in zijn *Journal de Paris* verklaart, dat zijn arbeid aan dit blad geheel gratuit is en hij van niemand eenige belooning ontvangt.

— De koning heeft de doodstraf van den hoofdaanlegger bij den militairen opstand te Vendôme, *Bruijant*, in levenslange detentie veranderd.

— De griep is in de hoofdstad veel verminderd. Echtevel behouden ook hier de personen die er van aangetast zijn geweest, zoo als elders, nog een geruimen tijd daarna eene drooge hoest en een' aanmerkelijken graad van verzwakking. Men heeft opgemerkt, dat de Brazilianen die zich hier ophouden van de ziekte niet aangetast werden. Deze verklaarden dat de griep op zekere tijden van het jaar bij hen te lande zeer gemeenzaam was, doch dat zij bij het eerst ontwaren der kenteekenen, zich terstond te bed begeven en door zweetverwekkende middelen de ontwikkeling der ziekte afwenden.

— In den aanleg van [illegible] op de kruin [illegible] heeft hoofdzakelijk geoordeeld om eene staatsiekoets voor Z. M. te doen vervaardigen die hem meer tegen mogelijk te herhalen aanslagen, bij gelegenheid van de opening der kamers, kon beveiligen. Die koets is thans gereed en bestaat uit stevig eikenhout, van binnen en van buiten met plaatijzer bekleed; de portierramen zijn zeer naauw en, daar het rijtuig zeer diep is, zoo kunnen de personen die in de hoeken der koets zitten, niet getroffen worden, ten zij zij zich voor het portier vertoonen. Er kunnen zes personen in dit rijtuig zitten.

— Het *Journal des Débats* verzekert, op grond van berigten uit Madrid tot den 4den dat de minister *Lopez*, die zich met een veertiendaagsch verlof, tijdelijk uit het kabinet verwijderd had, thans den wensch had te kennen gegeven om de portefeuille van binnenlandsche zaken weêr duidelijk te aanvaarden, zelfs nog voor dat zijn verlof ten einde zou zijn; welke wensch ten bogendlikkelijk beantwoord was. Het is dus blijkbaar dat zijne verwijdering in verband stond met de aanhangige zaak van den generaal *Narvaez*.

Genoemd blad meende voorts, dat zoo de handelwijze die men omtrent dezen generaal volgde, een bewijs zou worden van spoed, indien, zoo als het Spaansche ministerie aan zijn zelfs gegeven had verzekerd, generaal *Narvaez* verkeerlijke en geheime genootschap beheerde, dat zich den naam van *Isabellinos* gaf, en ten doel had om eene meutie te bewerken. Het blad der gemaligde partij in Spanje, *l'Eupagnol*, werpt die beschuldiging, zoo als wij zagen, van de hand, en verklaart dat dezelve een opraapsel van het ministerie is, om een nieuw voorwendsel tot vervolging en verbanning van de vrienden van gematigdheid te hebben.

— De tijdingen gisteren uit Madrid ontvangen, gingen tot den 2den, doch behelsden weinig bijzonders; zij hielden onder anderen het berigt der vereeniging van de afdeeling van *Rabero* met de brigade die vroeger door *Narvaez* werd gekommandeerd. Begunos was rustig. De bende van *Tristany* had een verdrag gesloten. Men zeide algemeen dat *Cabrera*, zwaar gekwetst, zich bij een paskon verborgen hield. De karlistische generaal *Iturralde* was den 29den [illegible] te Alcantara aan eene smartelijke ziekte overleden. De typhus had

zich in de gevangenissen te Cadix, waar de karlistische gevangenen opgesloten zitten, geopenbaard. Ook te Madrid wilde men eenige gevallen hebben ontdekt. — De tijdingen uit Bajonne bevestigden de komst van *Ribero* te Portugalette.

Volgens de berigten uit Madrid van den 5den, die hier langs eenen buitengewonen weg ontvangen zijn, zou de minister van oorlog, bij eene circulaire, aan alle de kapiteins-generaal van het Schiereiland gerigt, hun hebben doen weten dat de koningin-regentes de ontbinding der nationale militie bevolen had, en dat hare Majesteit, in haren naam, dankbetuigingen aan die militie wenschte gedaan te hebben voor de goede diensten die dezelve aan het vaderland had bewezen. Tevens laat de koningin vrijheid aan de kapiteins-generaal om in hun district een mobiel bataillon nationale militie bijeen te houden, mits dit bataillon het aantal van 1200 man niet overschrijde, en hetzelve zamengesteld zij uit vrijwilligers; welk bataillon alsdan onderworpen zou zijn aan dezelfde organisatie als die van het staande leger. — De constitutionele municipaliteit van Madrid, het hare willende doen om het aandenken der dapperheid harer stedelijke gardes, die hun leven bij de belegering van Cadix in [illegible] hebben, bij de nakomelingschap te bewaren, heeft besloten om hunne namen in de zaal van het Raadhuis te doen inschrijven, nevens die der Spanjaarden, welke op den gedenkwaardigen dag van den 7den Julij 1822 gevallen zijn.

Men verzekerde dat de zitting der cortes, den 4den met gesloten deuren gehouden, op eene wijze zou geëindigd zijn die zeer in het voordeel van het bestuur was uitgevallen. Onder de verschillende vorderingen, die in deze zitting aan de ministers zijn gedaan, voornamelijk door de afgevaardigden uit Katalonie, en bij monde van den heer *Vila*, komen, als de belangrijkste, ook deze voor: dat het bestuur rekening aan de kamer zou doen van het gebruik dat van de buitengewone volmagt gemaakt was, die aan hetzelve, op gedaan verzoek, was toegestaan; dat het bestuur de bondigste en klaarste opheldering zou geven omtrent de oorzaken der jongste gebeurtenissen te Barcelona, en de drijfveeren bloot zou leggen die tot de inwijding van de ingevolge het koninklijk statuut gevestigde municipaliteit aldaar, hadden bewogen; dat het bestuur duidelijk zou verklaren waarom door hetzelve voor de active dienst de voorkeur werd gegeven aan opperofficieren die bekend stonden als onder het koninklijk statuut te hebben gediend, en vooral aan den generaal die deel had uitgemaakt van het ministerie Zea. De eenige gevolgen van den minister van oorlog, nam de voorzitter van den ministerraad, de heer *Calatrava*, het woord, en beantwoordde in eene zoet de vuist uitgesprokene schitterende redevoering, een voor een, de door de afgevaardigden uit Katalonie gedane vorderingen; zijne rede scheen een sterken indruk op de kamer te maken en werd met luide goedkeuring ontvangen. Geen der katalonische afgevaardigden, nam, nadat de minister geëindigd had, weer het woord, en de rondborstige en krachtige woorden des heeren *Calatrava*, die in naam van het kabinet sprak, hebben dus een einde aan die geheime zitting gemaakt.

Den 4den heeft de sergeant *Garcia* zich op eene ergerlijke wijze te Madrid in het openbaar ten toon gesteld. Deze *Garcia*, een der helden van la Granja, schijnt, sedert de omwenteling die aldaar, ook door zijne medewerking, is tot stand gekomen, zich veel te laten voorstaan en de dienst die hij aan eenige staatk undige personaadjen bewogen heeft, onbetaalbaar te achten. De heer *Mendizabal* dien hij [illegible] veel, scheen het echter spoediger noodig te zijn om aan zijne eischen te voldoen, dan de sergeant om op zijne vorderingen aan te dringen. Op genoemden dag, had *Garcia* zich voor het hotel van dien minister geplaatst, om zeker te zijn dat de heer *Mendizabal* hem niet ontgaan kon. Toen deze dan ook uit de vergadering der cortes kwam, en naar huis terug wilde keeren, naderde *Garcia* hem, en herhaalde zijne eischen tot betaling der door hem bewezen diensten, en toen hij geen voldoend antwoord ontving, verweet hij den secretaris van staat overluid de ondankbaarheid die hij zich omtrent hunlieden schuldig maakte, aan wien hij zijn minister-post te danken had. „Dit maal zult gij mij niet met fraaije beloften paaijen!" zeide hij en valte den minister bij den kraag. Er ontstond hierop eene worsteling, tegen de soldaten der wacht schoten welpen op het geschreeuw van den minister van binnen toe, en maakten een einde aan dit ongelijk tooneel, door den held van la Granja in verzekerde bewaring te nemen. Deze scheen nu, van uit de gevangenis waar men hem in heeft gebragt, zijne vrijheid niet alleen terug, maar dringt nog aan op het loon voor zijne vaderlandsliefde, en wenscht zijne zaak voor de regtbank te zien gebragt. Men gelooft te Madrid echter niet dat het ministerie het hiertoe zou laten komen, daar een proces tegen eenen voornamen bewerker van den jongsten ommekeer van zaken, al te veel stof aan de oppositie zou leveren ter bestrijding van het bestuur. Men dacht veeleer dat *Garcia*, zonder veel omslag, naar de Kanarische eilanden zou worden verbannen.

— Alhoewel er weinig zaken gedaan werden, hielden de 3 pCt. renten zich gedurende dezen geheelen benedenlijd staande tegen den koers van 79,55. — De Spaansche fondsen zijn gedaald tot 25⅞. Men wist hieryoor geen andere reden te geven dan eenige orders tot verkoop uit Londen ontvangen. Men sprak ter beurze veel over de besmettelijke ziekte, onder den naam van typhus bekend, welke thans de hoofdstad van Spanje teistert, en aldaar te lande gewoonlijk veel schrikkelijker in zijne gevolgen dan elders is. De bevolking schijnt er reeds van aangetast te zijn en de zaken er onder te lijden. — De Portugesche fondsen blijven zich op dezelfde hoogte houden, zonder dat er veel in wordt omgezet. Men hoopt dat dit papier wel eenige verbetering zal ondergaan, zoodra de cortes die thans vergaderd zijn, zich aan [illegible] houden. De interest was heden (3 *Kalenders*) 5 pCt. 100,20; 3 pCt. 79,55. Nap. renten 96,40; Port. 31; Sp. Ardoin 26; Passieve 7; Rom. L. 102¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Februarij.

Uit Dusseldorp meldt men van heden dat aldaar het berigt ontvangen was, dat de koning van Pruissen, bij kabinetsbevel van den 29sten Januarij, onvoorwaardelijk zijne toestemming had verleend tot het aanleggen van een ijzeren spoorweg tusschen Dusseldorp en Elberfeld, welke onderneming derhalve op zich zelve, en onafhankelijk van die tot het aanleggen van een spoorweg tusschen den Rhijn en de Weser, een vonden tot stand gebragt. — Dit bericht had te Dusseldorp groote vreugde verwekt.

— De Kroonprins van Beijeren is den 6den te München uit Triest teruggekeerd. Dagelijks kwamen er al meer en meer leden van de kamer van afgevaardigden te München aan; hun getal was reeds tot 90 aangegroeid.

— De heer *von Krudener*, vroeger russisch minister in Zwitserland, zal, naar men verzekert, weder als zoodanig naar Bern komen, en door den heer *de Sabran* in de Vereenigde Staten worden vervangen.

— Er zal weldra te Milaan eene [illegible] gebragt die geen minder opzien zal baren dan [illegible] onlangs te Rome tegen *Torlonia* gevoerd is, welke beide zaken ook wel punten van overeenkomst hebben. Er is namelijk uit Frankrijk iemand opgedaagd die regt zegt te hebben op de nalatenschap van den in het verleden jaar gestorven Hertog *Litta*, die een vermogen van 37 millioen lire heeft nagelaten, welk vermogen door gezegden vreemdeling aan den zoon en de overige erfgenamen des hertogs betwist wordt. Hij beweert, en naar men verzekert op grond van deugdelijke documenten, de wettige zoon van den hertog van *Litta* te zijn, en gesproten te wezen uit een huwelijk dat deze, destijds nog graaf, [illegible] den veldtogt tegen Spanje onder de heerschappij van Napoleon, had aangegaan, tijdens hij, uit hoofde eener [illegible] wonde te Narbonne bij eene familie werd verpleegd. Hij zou namelijk eene dochter van dit gezin, met inachtneming van alle de bij de wet voorgeschreven formen hebben getrouwd, en de bedoelde vreemdeling de eenige vrucht zijn, die uit dien echt was voortgekomen. — De hertog *Litta* zou, naar het verhaal verder luidt, deze vrouw hebben verlaten en in Italie hertrouwd zijn; zijne eerste echtgenoote zou alleen door bedreigingen en door het toeleggen eener aanzienlijke jaarlijksche rente, tot zwijgen zijn gebragt; eene rente waarvan zij in Frankrijk had geleefd. Na den dood zijner tweede gemalin, sloot de hertog *Litta* eene derde echtverbindtenis met eene zekere gravin *Lemaillan*, alhoewel zijne eerste vrouw, naar men gelooft, nog in leven is. Bij zijne tweede vrouw, verwekte hij [illegible] zijne derde vrouw, een zoon, die in het bezit der [illegible] werd gesteld, en dezelve nu tegen iemand, die zich zijn halven broeder noemt, zal verdedigen. Als de eischen des vreemdelings gegrond wierden bevonden, zouden de gevolgen voor de andere kinderen des Hertogs van hoog belang zijn, daar zij, volgens de [illegible] wetten, als in echt geboren zouden worden beschouwd, en dus in eene geheel andere verhouding tot de [illegible] zouden komen te staan.

— De koning van Napels is den 26sten Januarij, met zijne gemalin, in zijne hoofdstad aangekomen, en aldaar, onder het bulde-

ren van het geschut en het levendigste vreugdegejuich der bevolking ontvangen. Des avonds was de geheele stad prachtig verlicht; bij welke gelegenheid de geïllumineerde koepel van de nieuwe hoofdkerk San Francesco di Paolo vooral een treffend schouwspel opleverde. Den volgenden dag heeft Zijne Majesteit zich, met zijne gemalin en alle zijne broeders, in plegtigen optogt naar de domkerk der stad begeven, alwaar zijn huwelijk is ingezegend. Ook bij deze gelegenheid, gaf de geheele bevolking sprekende vreugdeblijken over den terugkeer van haren Vorst.

— Te Weenen waren den 4den Februarij genoteerd: Met. 105; 4 pCt. 99⅞; 3 pCt. 75⅞. Bankactien 1369.

BELGIE.

BRUSSEL, den 11den Februarij.

De kamer van vertegenwoordigers was heden weder niet vóór 1 ure voltallig, en de maatregel om in den *Moniteur* de namen der niet opkomende leden te plaatsen, schijnt dus niet veel uitwerking te hebben. In deze zitting is niets van eenig belang voorgevallen. De commissie die met het onderzoek van het budget van binnenlandsche zaken belast is, heeft eene nieuwe redactie voorgesteld van de amendementen die door eenige leden waren voorgedragen omtrent de aanmoedigingen aan de haringvisscherij te verleenen. Daarna heeft de minister der geldmiddelen, ter vervanging van zijnen ambtgenoot, den minister van oorlog, eene memorie voorgelezen tot toelichting van de verschillende amendementen die tot dat budget van 1837 betrekking hebben en te zamen het cijfer met ff. 2,950,899.16 verhoogen. In die memorie wordt als grond tot deze verhoogde aanvrage, opgegeven de dreigende houding van Holland, hetwelk alle de kaders van zijn leger had in stand gehouden, en welke bedoelingen omtrent België zeer vijandig waren, hetgeen genoegzaam bleek uit de taal die de hollandsche ministers in den boezem der nationale vertegenwoordiging voerden. Deze amendementen zijn zoo als naar de centrale sectie verwezen, die de zaak heeft doen hare beraadslagingen over dat belangrijk onderwerp van binnenlandsche zaken [illegible] hoofdstukken zijn aangenomen.

— De minister van oorlog, van wiens ongesteldheid men hoog op gisten, slechts door de heerschende kwaal aangetast en is schier weer geheel hersteld.

— Er zal waarschijnlijk eene verandering in het personeel der fransche legatie alhier plaats hebben. Naar men uit Parijs vernoemt zal de heer *Bassano* den heer *Marguit* vervangen, in hoedanigheid van eersten legatie-secretaris. De laatstgenoemde zou in zijnen eigenen naar Madrid worden overgeplaatst.

— Het blijkt nu dat de ijzeren sporen van den weg van Mechelen naar Boisleduc van de slechtste ijzersoort zijn vervaardigd. Op verscheidene plaatsen heeft men reeds het ijzer moeten vernieuwen om ongelukken voor te komen.

De Spaansche Actiën deden ter Antwerpsche beurs van zaturdag 24⅝ à 25, en bleven op 24⅝ op tijd. De notering was 11 *Februarij*: 5 pCt. Metal. 99⅞. Sp. Ardoin 24⅝, 25. 24⅞. Detered. 5⅞. Nap. reuten 92; B. Tavol. 60; Wisselkoers op Amst. en Rott. ⅛ pCt. verlies k. z.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den Februarij.

Uit Winscheten wordt van den 4den Februarij gemeld:

Eergisteren had er in onze omstreken een droevig ongeval plaats. De landbouwer *H. T. ten Have*, van Noordbroek, een reeds bejaard man, zijne schoonzuster te Luttjeloo willende bezoeken, nam, op een gegeven voorbeeld, zijnen weg over het ijs der onder water staande landen, doch boven eene diepte begaf het hem. Nadat hij een geruimen tijd tot aan de schouders in het water had gestaan, werd eindelijk zijn hulpgeschreeuw door het huisgezin zijner zuster vernomen, van waar men onmiddelijk ter hulp snelde, hem herkende, zelfs toenep om te blijven staan, wijl hij zich aan den rand eener sloot bevond, — en alle menschelijke pogingen aanwendde, om hem te redden; doch te vergeefs! voór men hem kende bereiken, was de ongelukkige reeds bezweken. Hij was een man, om zijne braafheid algemeen geacht.

De voordragt van wet aan de Fransche kamer van afgevaardigden gedaan, om de in één feit gewikkelde burgers en militairen voor dezelfde regtbank te betrekken, ondervindt een vrij natuurlijken tegenspraak die wel te voorzien was. Wanneer de wet mogt afgestemd worden, zal de les welke het ministerie ontvangt vrij geducht zijn, waarom het misschien beter ware, dat het ontwerp buiten stemming bleef. De benoeming van den heer *Dupin* eerst als lid, en later als president der commissie van onderzoek, schijnt reeds het toekomstig lot der voordragt te voorspellen. Doch hoe het lot der voordragt ook zijn zal, ware het niet raadzamer geweest, om voor den oogenblik de geheele zaak te laten rusten en zich zelfs niet door eenen te grooten ijver te verzwakken, door aan de zoogenaamde *tiers-party* de wapenen in de hand te geven, om er zich door te laten kastijden? De oorzaak der voordragt van wet, is ongetwijfeld te zoeken in het voorgevallene voor het Straatsburger Hof van Assises; doch de wijziging van regterlijke bevoegdheid, zoo als die voorgedragen is, moet desniettemin voor onstaatkundig en als hoogst gevaarlijk voor de maatschappij worden gehouden, ondat de dikwijls verschillende beoordeeling des geschils door den burgerlijken en militairen regter vele kan te weeg brengen onder de burgers, en dus verdeeldheid in den staat; en alle achting voor de wet, en het pligtgevoel om de wet veilig en onbesmet te bewaren, daarmede kan verloren gaan. De ministers hebben verkeerd gehandeld, met voor te geven, dat de krijgstucht, sedert de vrijspraak te Straatsburg, zonder de voorgedragene wet hare kracht verliezen zou. Men heeft toch niet elk uur aanslagen te wachten. Met later eene verbeterde wet op de jury voor te dragen, zoude men waarschijnlijk die schandelijke uitspraak, door welke door nu het beginsel van straffeloosheid voor grove misdaden gewettigd, voor het vervolg hebben kunnen voorkomen.

MINA.

Don *Francisco Espoy y Mina* werd in 1784, in een stadje van Navarre, geboren. Zijn vader was een eenvoudig landbouwer. De gebeurtenissen van 1808 deden hem besluiten om de wapenen op te vatten, en weldra onderscheidde hij zich door zijn moed, zijne talenten, maar ook door zijne wreedheid. Het regentschap van Cadix bevorderde hem tot brigadier en in 1813, tot veldmaarschalk. Hij bood in het Schier-eiland kloeken weerstand aan de Franschen. Nooit konden zij hem eenen beslissenden slag toebrengen; en als hij zich buiten staat gevoelde om langer aan zijnen vijand het hoofd te bieden, dan liet hij zijn leger bij zeer kleine gedeelten wijken en verdwijnen. Bij de terugkomst van *Ferdinand VII* op den Spaanschen troon, week hij met eenige misnoegden naar Navarre en van daar naar Frankrijk. Zonder eenigen rang, woonde hij den slag bij Waterloo bij. Hij was *Lodewijk XVIII* naar Gent gevolgd; en keerde vervolgens naar Parijs terug, waar hij tot 1820 met den rang van veldmaarschalk verbleef. Ofschoon er een naauwlettend toezigt werd gehouden, drong hij in Navarre door; doch toen de koning van Spanje de constitutie van 1812 bezworen had, werd hij tot kapitein-generaal benoemd. Vervolgens werd hij nu eens afgezet, dan weer in zijnen rang hersteld; en eindelijk dreef zijne misnoegen hem om een guerillas-oorlog tegen het Fransche leger te voeren, dat in 1823 in de zaken van Spanje tusschenbeiden kwam. In Barcelona opgesloten, moest hij den 4den November tot eene capitulatie komen, en ten gevolge van het verdrag dat men sloot, begaf hij zich naar Londen, waar hij den 23 December 1823 aankwam. Na de omwenteling in Frankrijk van 1830, poogde hij in Spanje insgelijks eene revolutie te bewerken; en sedert de koningin *Isabella II* het bestuur in handen heeft, werd hij onderscheidene malen met het bevel over het leger dat den *Carlos* bestrijden moest, belast. De slechte staat zijner gezondheid belettede hem om de hoope verwachting, die zijne vermaardheid algemeen had opgewekt, te regtvaardigen. Hij stierf den 24 December ll. te Barcelona.

In het verslag hetwelk de prefect van het departement der Seine van zijne gedurende 1836 gehoudene administratie heeft opengedaan, komen verschillende belangrijke bijzonderheden voor omtrent Parijs, zoo wel wat zijne bevolking als wat den staat zijner geldmiddelen, inrigtingen, enz. betreft. Uit hoofdstuk [illegible] blijkt de in het departement [illegible] vooruitgang, en het geheel van hetzelve getuigt van eene toeneming van bloei [illegible] geene palen kent.

Het blijkt daarin dat de bevolking, sedert de laatste telling, in 1831, niet minder dan met 100,000 zielen is toegenomen, eene vermeerdering die doorgaans het zekerste bewijs is voor de vorderingen der industrie. Het rapport bevestigt dit dan ook weder [illegible] deelt de volgende opgave van het bedrag der uitgoor-regten, waarop [illegible] voor 5 deelt.

In 1830 bedroegen dezelve		64,231,108 f.
» 1831		66,758,374 »
» 1832		66,911,655 »
» 1833		95,247,000 »
» 1834		98,315,000 »
» 1835		119,441,522 »
» 1836		134,449,449 »

Dezelfde teekenen van voorspoed doen zich ook in de andere opbrengsten, waaronder het bestuur beschikt, op. Zoo ontving de stad Parijs in 1833 van de patenten slechts 156,559 fr. terwijl deze belasting in 1835, 294,769 fr. in hare schatkist deed vloeijen. Telken jare vermeerderen dan ook hare geldmiddelen, en wordt er een bonis, bij die van vorige jaren gevoegd. Na aftrek van alle uitgaven, bedroeg het overschot:

In 1833	994,220 fr.
» 1833	1,816,343 »
» 1834	2,812,544 »
» 1835	4,882,958 »

Men kan dan ook niet aan het stedelijk bestuur van Parijs te laste leggen dat het van dezen gunstigen staat van zaken geen partij trekt, daar de hoofdstad veel nog dagelijks verbeteringen en verfraaijingen ondergaat.

De vermindering, welke te Londen in de laatste helft eeuws heeft plaats gehad in het verbruik van vleesch, is nog opmerkelijker dan de vermeerdering, welke in de consumtie van koren is ondervonden. Het verbeterde ingenoelheid heeft op eene voorbeeldelooze wijze toegenomen, terwijl tevens de kwaliteit is verbeterd. Van 1740 tot omstreeks 1750, verschilde de bevolking der hoofdstad weinig, bedragende destijds tusschen de 670,000 en 675,000 zielen. Gedurende dezelfde tijdvak, werden op de groote vleeschmarkt van Smithfield jaarlijks 74,000 runderen en 510,000 schapen verkocht. In 1831 was de bevolking tot 1,472,000 zielen aangegroeid, en werden 156,000 runderen benevens 1,238,000 schapen geslagt. Hieruit blijkt dat het getal der binnen Londen verbruikte runderen en schapen, sedert 1740 genoegzaam in gelijke mate met de vermeerdering der bevolking heeft toegenomen. Het gewigt der slagdieren is echter in dien tusschentijd meer dan verdubbeld. In het eerste gedeelte der vorige eeuw, bedroeg het bruto gewigt der op Smithfieldmarkt verkochte runderen gemiddeld, ter manmermaat 370 pond en dat der schapen 28 pond, terwijl tegenwoordig de gemiddelde zwaarte der runderen circa 800 pond en dat der schapen omtrent 80 pond bedraagt. Dien ten gevolge, mag men gerustelijk zeggen, dat de consumtie van vleesch te Londen, in vergelijking met de bevolking thans tweemaal zoo groot is als in 1740 of 1750.

Dezer dagen zijn te Londen uit Noord Amerika twee fraaije leeuwinnen aangebragt, welke bestemd zijn voor de zoologische tuinen, en Adelaide en Victoria zullen genoemd worden. Daarentegen hebben die tuinen een groot verlies geleden door het sterven van twee kameelpardels, terwijl er een derde ziek is; in weerwil van de meeste zorg schijnen deze dieren in het koudere klimaat niet te kunnen blijven leven.

Nieuwste Fransche Letterkunde, N°. XIV.

LE MOUSSE, par ROMIEU.

Een onaardig verhaal, voorwaar! De scheepsjongen *Jean Marie* trekt de belangstelling op, als of hij een eerste persoon in den staat ware, en nogtans staat hij op eenen zeer lagen trap in de schatting der maatschappij, ondanks zijne nuttigheid en onmisbaarheid. De jeugdige maar moedige en schrandere knaap wordt jongeling en man; en onderscheidt zich zoo gunstig, dat hij onmogelijk op den achtergrond van het groote wereldtooneel blijven kan. Tijdens de zee-oorlogen der Fransche Republiek tegen Engeland, heeft de kaper-kapitein *Surcouf* zich in de landsgeschiedenis eenen grooten naam verworven; welke de geschiedschrijvers van onzen tijd niet dan met achting noemen. De schrijver stelt den scheepsjongen *Jean Marie*, dien hij als een tienjarig knaapje van een dorpje op de kust van Bretagne door *Surcouf* doet aan boord nemen als scheepsjongen, voor als later de luitenant te zijn, en den bodem van den kaper-kapitein. Sneuvelde hij, of werd hij slechts gewond, dit schijnt de schrijver niet te durven beslissen, alhoewel het slot van het verhaal is duister in dat opzigt, misschien, omdat dit wel met opzet gedaan. Het is een goed en belangwekkend verhaal; ondanks dat het toevallig omkomen van een zeer jong meisje, en het doodschieten van eenen twaalfjarigen knaap, iets gedwongens aan de voordragt geven. Men zou kunnen denken, dat de schrijver die twee personnages heeft noodig gehad in den aanvang, en later niet regt heeft geweten, wat verder met hen te doen; en ze dus maar uit de voeten gemaakt heeft, door dezelve zeer *à propos* afscheid van de wereld te laten nemen. Dit is echter een vlekje, dat men uit het oog verliest, mindat er zoo veel schoons en heerlijks valt op te merken, in het ruw maar grootsch karakter van den scheepsjongen; dit edele van dien mensch wordt overal door den schrijver vooruitgezet, en blinkt nog door, wanneer de lofspraak op *Surcouf* den jeugdigen en edeldenkenden held bijkans zoude doen vergeten; ja zelfs het duistere slot van het verhaal (en daarom dachten wij, dat het opzettelijk geschied was) wil zelfs in het mindelijkste standpunt van zijn leven in den welgezeten kolonist de lofwaardige inborst des jeugdigen scheepsjongens niet te vergeefs gezocht vinden. De lezing van dit boekske overtuige van de waarheid onzer onzijdige beoordeeling.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Met Hooge Toestemming,

zullen de Hollandsche Tooneelisten, onder Directie van Mejufvrouw A. C. OTTINGH, het genoegen hebben te vertoonen:

Op Woensdag den 15den Februarij 1837.

DE VERWARRING, beroemd Tooneelspel in vijf bedrijven. Na hetzelve: HET MIDDAGMAAL VAN MAGDALENA, of *de Schotel met Oogen*. Blijspel met Zang, in een bedrijf. Voorafgegaan door EENIGE KONTREDANSEN [illegible] Ten slotte: EENE ARIA uit den *BARBIER VAN SEVILLE*, muzijk van *Rossini*. Beide stukken zullen door Mej. C. LBURG, geb. *Neits*, uitgevoerd worden.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene *DOCHTER*, H. W. VERMEULEN, gelinde Echtgenoot van J. B. S. VAN DEN BROEK.

Oosterhout, 8 Februarij 1837.

Familie en Vrienden gelieven deze zoo bijzondere kennisgeving aan te nemen.

A. L. PEETERS,

heeft de eer zijnen Vrienden en Begunstigers te berigten, dat hij zijn LOGEMENT in *DE STAD DORDT*, waar hij zoo lang gestaan, verplaatst heeft naar *DE DRUIF*, op de Havenmarkt, alhier. Hoopt zijne Gasten op de beste burgerlijke wijze te bedienen. Hij beveelt zich in het gunstige aandenken der Heeren Kooplieden en Reizigers aan.

Breda, 13 Februarij 1837. H. L. PEETERS.

---

op aannemelijke voorwaarden,

Een sedert 7 jaren nieuw gebouwd en wel doortimmerd HUIS, waarin de *Tappers-Affaire* met goed succes wordt uitgeoefend, en ook zeer geschikt is voor eene HEEREN-HUIZINGE, voorzien van drie Beneden-Kamers, ruimen Zolder, Kelder, Keuken en Achter-Kamer met Pomp, Meiden-Kamer, Paarden-Stal, Houtschuur en Moestuin, gelegen in de Cirkel van het Marktplein te *Oisterwijk*, om dadelijk of met 1 Mei te aanvaarden, thans bewoond door den Eigenaar H. VAN LI-

---

Museum Littéraire.

COLLECTION DES MEILLEURS OUVRAGES

LITTÉRATURE MODERNE.

PREMIÈRE SÉRIE.

ALPHONSE ROYER, Les Matinées Canoniales, 2 volumes. — DE BALZAC, La Fleur des Pois, 1 volume. — ALPHONSE DE LAMARTINE, Jocelyn, 2 volumes. — [illegible] 2 vol. — [illegible] Bury, 2 vol. — [illegible] 2 vol. — [illegible] GEORGE SAND, Simon, 1 volume.

DEUXIÈME SÉRIE.

DE BALZAC, Le Lis dans la Vallée, 2 volumes. — FRÉDÉRIC SOULIÉ, Romans historiques du Languedoc, 2 vol. — MICHEL MASSON, Une Couronne d'épines, 2 volumes. — EUGÈNE DE [illegible] Le Juif [illegible] — LÉON GOZLAN, Le Notaire de Chantilly, 2 volumes.

TROISIÈME SÉRIE.

Ouvrages publiés.

ALPHONSE KARR, Sous les Tilleuls, 2 volumes. — [illegible] volume. — ROMIEU, La Mousse, 1 volume. — [illegible] Prose, 2 volumes. — [illegible] 2 vol. — MARRYAT, Jacob Fidèle, 2 vol.

NB. On ne peut se procurer du *Museum Littéraire*, que des séries complètes, et non pas des ouvrages séparés.

Chaque volume, [illegible] contient 15 volumes à 45 cents le volume.

La Brogne [illegible] 10 à 50

[illegible] 10 à 50

On souscrit pour ces ouvrages chez BROESE & COMP. *libraires à Breda.*

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.